

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **S. E.**, zast. opatrovníkem Mgr. Tomášem Zvoníčkem, advokátem, se sídlem Bělehradská 299/132, Praha 2, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje**, se sídlem Křižíkova 279/8, Praha 8, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 11. 2021, č. j. KRPS-278862-18/ČJ-2021-010026, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 10. 12. 2021, č. j. 44 A 19/2021-15,

takto:

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému opatrovníkovi žalobce, advokátovi Mgr. Tomášovi Zvoníčkoví, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši 10.140 Kč. Tato částka bude opatrovníkovi žalobce vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

Odůvodnění:

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 5. 11. 2021, č. j. KRPS-278862-18/ČJ-2021-010026, podle § 129 odst. 1 ve spojení s § 129 odst. 3, 4 a 5 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), rozhodla o zajištění žalobce na 14 dnů od okamžiku omezení osobní svobody za účelem jeho předání do Rumunska, kde zažádal o udělení mezinárodní ochrany, a to na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“).

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalované žalobou u Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), který ji rozsudkem ze dne 10. 12. 2021, č. j. 44 A 19/2021-15, zamítl jako nedůvodnou.

[3]Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost. V jejím doplnění navrhl zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení. Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhla, aby byl napadený rozsudek potvrzen.

[4]Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla stejně jako její doplnění podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem.

[5]Kasační stížnost byla podána ve věci, v níž před krajským soudem rozhodovala specializovaná samosoudkyně, a proto se musel Nejvyšší správní soud dále zabývat otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, jinak by ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl jako nepřijatelnou.

[6]O přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve světle odstavce 52 usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS).

[7]Krajský soud při posouzení věci vycházel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2020, č. j. 2 Azs 198/2019-81, a konstatoval, že smyslem § 129 odst. 5 zákona o pobytu cizinců je umožnit policii zadržet na přechodnou dobu cizince, u něhož vyvstala pochybnost o jeho zletilosti. Rovněž vymezil požadavky na odůvodnění rozhodnutí o zajištění cizince, u něhož nebyly rozptýleny pochybnosti o věku. Žalobou napadené rozhodnutí podle krajského soudu judikatorní požadavky splňuje. Pochybnosti žalované ohledně věku stěžovatele považuje za oprávněné, a to s ohledem na jeho mentální a fyzickou vyspělost, která je patrná z obsahu spisu. Na vyjádřené pochybnosti žalované nelze klást přehnané nároky, neboť policisté v zásadě posuzují, zda cizinec odpovídá obecné představě o tom, jak člověk vypadá na prahu zletilosti. Krajský soud považuje odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2020, č. j. 5 Azs 106/2020-42, za nepřiléhavý, neboť v tehdy projednávané věci byly pochybnosti policie založeny na skutečnostech, které nebyly patrné z obsahu spisu. Žalovaná uspokojivě popsala, z čeho její pochybnosti vyvěrají, přičemž stěžovatel je konkrétněji nezpochybnil. Nadto v rámci podání vysvětlení stěžovatel zamlčel některé podstatné okolnosti svého příběhu (zejména podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v Rumunsku), což mohlo podpořit pochybnosti o pravdivosti jeho tvrzení ohledně identity a věku. Krajský soud nepřisvědčil ani námitce stěžovatele, že v jeho případě měla

pokračování

být uplatněna zásada v pochybnostech ve prospěch nezletilosti. Takový závěr by byl předčasný, neboť se žalovaná pokusila pochybnosti rozptýlit prostřednictvím lékařských vyšetření. Teprve pokud by nebylo možné pochybnosti odstranit, bylo by na místě použití namítané zásady podle § 129 odst. 5 věty poslední zákona o pobytu cizinců. Žalovaná se zabývala rovněž možností uložení mírnějšího opatření v souladu s § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu je uložení mírnějšího opatření vázáno na předpoklad, že cizinec bude schopen plnit povinnosti z něj plynoucí, a zároveň neexistuje důvodná obava o ohrožení výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalovaná přezkoumatelným způsobem zdůvodnila, proč nelze zvláštní opatření uložit. Krajský soud se shodoval se závěrem žalované ohledně úmyslu stěžovatele neoprávněně vstoupit na území jiného členského státu EU, neboť přes Českou republiku pouze přejížděl a vyjádřil nechuť vrátit se do Rumunska či země původu. Nadto uvedl, že by se na místě určeném žalovanou nezdržoval a zamířil do Německa za strýcem. Tyto okolnosti vylučují možnost uložení zvláštního opatření namísto zajištění.

[8]V doplnění kasační stížnosti však stěžovatel upozorňuje, že krajský soud opomenul nutnost restriktivního výkladu § 129 odst. 5 zákona o pobytu cizinců a formalisticky přisvědčil úvahám žalované. Ty jsou však obecné a nepřezkoumatelné. Rozhodnutí žalované vykazuje gramatické i stylistické nedostatky a obsahuje nahodilé citace právních předpisů. Úvahy žalované zřejmě reflektují spíše osobní názor oprávněné úřední osoby nežli realitu. Stěžovatel namítá nesprávné posouzení otázky existence důvodných pochybností o jeho (ne)zletilosti, jestliže soud přejal úvahy žalované o zjevné fyzické a mentální vyspělosti stěžovatele. Na základě fyzického vzezření stěžovatele přitom krajský soud usoudil, že by mu mohlo být mezi 15 až 20 lety. Připustil tedy, že by mohl být i nezletilý, a měl tak klást vyšší nároky na odůvodnění rozhodnutí žalované, což neučinil.

[9]Dále stěžovatel nesouhlasí se způsobem, jakým se krajský soud vypořádal s otázkou uložení zvláštních opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců. Žalovaná měla v projednávané věci tento institut využít, neboť stěžovatel se jako nezletilý cizinec řadí ke zranitelným skupinám, jak konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 5. 2020, č. j. 7 Azs 417/2019-60. Této povinnosti žalovaná nedostála. Presumovala, že stěžovatel nespolupracuje se státními orgány, ačkoli podal obsáhlé vysvětlení. Tvrzení žalované, že se stěžovatel pohybuje po celé EU, nemá oporu ve správním spisu a zjištěném skutkovém stavu. Ze skutečnosti, že stěžovatel v souvislosti se svým pobytem porušil právní předpis, nelze bez dalšího usoudit, že nectí zákony České republiky. Rovněž není ničím podložená úvaha, že stěžovatel přicestoval na území států EU pouze z ekonomických důvodů. Ten naopak v rámci podání vysvětlení uvedl, že důvodem jeho vycestování je nestabilní politická situace v Afghánistánu. Stěžovatel považuje za podivuhodné, že krajský soud přičetl k tíži nezletilého cizince afghánské národnosti, že v rámci vysvětlení přesně neoznačil druh podání, které učinil před orgánem cizího státu, ale toliko popsal, že mu byl sejmuty otisky prstů. V kontextu všech okolností muselo být žalované zřejmé, že stěžovatel pravděpodobně podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, což v řízení bez problému ověřila. Ze zjištěného skutkového stavu ani nikterak nevyplývá, že stěžovatel svévolně opustil tábor pro migranty v Rumunsku. To žalovaná dovodila toliko z dikce protokolu pořízeného při podání vysvětlení, která však neodpovídá vyjadřování nezletilého cizince. Krajský soud se této otázce věnoval pouze formalisticky. Ačkoli vycházel z přílehlavé judikatury, nesprávně aplikoval její závěry na projednávanou věc, neboť jeho argumentace neodpovídá zjištěnému skutkovému stavu. Ze správního spisu nevyplývá, že by stěžovatel

vyjádřil své odhodlání dále pokračovat do Německa a nezdržovat se na žalovanou vyhrazeném místě. Uvedl sice, že by rád pokračoval v cestě za strýcem do Německa, avšak z tohoto vyjádření nelze učinit závěr o existenci důvodné obavy, že by byl uložením zvláštního opatření ohrožen výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Krajský soud tak zatížil napadený rozsudek vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů. Nadto krajský soud uvedl, že o uložení povinnosti zdržovat se v přijímacím středisku lze uvažovat ve zcela specifických případech týkajících se zranitelných osob, zejména rodin s dětmi, což je v rozporu se závěry jím odkazované judikatury Nejvyššího správního soudu. Obecným pravidlem totiž je, že k zajištění lze přistoupit pouze tehdy, není-li možné využít mírnějších opatření a nikoli naopak.

[10] Stěžovatel dále upozorňuje na skutečnost, že mu krajský soud doručil napadený rozsudek až tři roky po jeho písemném vyhotovení, což svědčí o jeho celkovém přístupu. Krajský soud přehlédł laxnost, obecnost a nedostatek individualizace rozhodnutí žalované, a nehodnotil tak provedené důkazy jednotlivě a v jejich souhrnu. Tím porušil zásadu volného hodnocení důkazů ve smyslu § 77 odst. 2 s. ř. s.

[11] K těmto kasačním námitkám Nejvyšší správní soud uvádí, že z odůvodnění napadeného rozsudku je zcela zřejmé, o jaké úvahy se opírají závěry krajského soudu, jimiž vypořádal podstatu stěžovatelovy argumentace. Důvodem nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku přitom nemůže být stěžovatelem namítaný nesoulad závěrů krajského soudu s obsahem spisové dokumentace, jestliže dovedl existenci důvodné obavy o ohrožení výkonu správního vyhoštění v případě uložení mírnějšího opatření než zajištění pouze na základě vyjádření stěžovatele, že by rád pokračoval v cestě za strýcem do Německa. Pouhý nesouhlas stěžovatele s odůvodněním a závěry napadeného rozsudku totiž nezpůsobuje jeho nepřezkoumatelnost (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2013, č. j. 2 As 47/2013-30, a ze dne 29. 4. 2010, č. j. 8 As 11/2010-163). Nepřezkoumatelnost není ani projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by mu měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35). Napadený rozsudek tedy nelze považovat za nepřezkoumatelný.

[12] Dále stěžovatel rozporuje závěry krajského soudu ohledně jeho (ne)zletilosti na základě fyzické a mentální vyspělosti.

[13] Krajský soud vycházel při posouzení této otázky z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2020, č. j. 2 Azs 198/2019-81, v němž se uvádí, že „ustanovení § 129 odst. 5 věty první zákona o pobytu cizinců neváže restriktivní podmínky zajištění nezletilého cizince bez doprovodu až na úkon v podobě rozhodnutí o zajištění (dle § 129 odst. 3 tohoto zákona), nýbrž již na faktické zajištění jako takové, tj. na omezení svobody cizince ve smyslu § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. To je ostatně zcela logické, neboť první věta dotčeného zákonného ustanovení očividně není koncipována se zřetelem k případným obtížím při identifikaci cizince nebo pochybnostem o jeho zletilosti a nedostatku doprovodu. S takovými eventualitami však počítá následující (druhá) věta § 129 odst. 5 tohoto zákona, přičemž jejím smyslem zjevně je poskytnout policii oprávnění k jakémusi „překlenovacímu“ a dočasnému zajištění cizince, u něhož jsou dány pochybnosti stran jeho nezletilosti a nedostatku doprovodu, které je nezbytné rozptýlit. V praxi bude samozřejmě mít na procesní postup policie zásadní dopad okamžik, v němž jí vzhledem k

pokračování

aktuálním skutkovým zjištěním vyvstanou pochybnosti o tom, zda se skutečně jedná o nezletilého cizince bez doprovodu. V každém případě se však nic nemění na výše popsaných fázích zajištění. I nadále tedy bude platit, že pokud policii důvodné pochybnosti vyvstanou ještě předtím, než vydá rozhodnutí o zajištění (tedy v průběhu zajištění faktického dle § 129 odst. 1 tohoto zákona), nevzdá ve smyslu § 129 odst. 5 věty druhé zákona o pobytu cizinců samostatné rozhodnutí o „zajištění cizince, o němž jsou důvodné pochybnosti, že je nezletilým cizincem bez doprovodu“, nýbrž své důvodné pochybnosti (společně s objektivními skutkovými zjištěními, z nichž takové pochybnosti vyplývají a s uvedením předvídaných úkonů ke zjištění skutečného věku cizince včetně jejich odhadované časové náročnosti), vyjádří v záznamu o zajištění dle § 129 odst. 2 tohoto zákona. Pokud se ukáže, že předání nebo dokončení průvozu nebude možné realizovat v dobách předvídaných § 129 odst. 3 tohoto zákona a zároveň budou pochybnosti policie přetrvávat, vydá policie v souladu s § 129 odst. 3 zákona rozhodnutí o zajištění, v němž co do právního základu zajištění výslovně odkáže nejen na ustanovení § 129 odst. 1, 3 a 4, ale také na § 129 odst. 5 věty druhé, přičemž po vzoru předchozího záznamu o zajištění podrobně popíše své pochybnosti o věku cizince, proč je považuje za důvodné, z jakých skutkových zjištění tyto pochybnosti vyplynuly, jaké úkony (kdy, a případně s jakým výsledkem) provedla za účelem zjištění skutečného věku cizince, případně jaké úkony provést ještě zamýšlí a proč dosud nebyly provedeny, a konečně stanoví i prognózu časové náročnosti dalšího zjišťování věku cizince.“

[14] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s názorem krajského soudu, že rozhodnutí žalované výše popsané nároky splňuje. Není pravdou, že krajský soud pouze nekriticky přejal argumentaci žalované, jak namítá stěžovatel. Krajský soud se totiž otázkou existence důvodného podezření o zletilosti stěžovatele velmi obsáhle zabýval (viz odst. 18 až 28 napadeného rozsudku). Úkolem kasačního soudu přitom není opakovat jednou správně vyřčené (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2021, č. j. 7 As 253/2019-26). Nejvyšší správní soud proto pro stručnost odkazuje na odůvodnění napadeného rozsudku a rekapituluje, že závěry krajského soudu o existenci důvodného podezření o zletilosti stěžovatele na základě jeho fyzické a mentální vyspělosti se opírají o skutečnosti vyplývající ze správního spisu (zejména vzrůst, přítomnost vousů, jeho celková tělesná konstrukce a vystupování při podání vysvětlení). V rozporu se závěry krajského soudu není ani domněnka krajského soudu, že na základě zjištěných skutečností by mohl být stěžovatel ve věku 15 až 20 let. Právě naopak, tento názor podporuje argument, že je třeba rozptýlit pochybnosti o věku stěžovatele, neboť ten by mohl být již dospělý. Za tímto účelem žalovaná ostatně stanovila dobu zajištění na 14 dnů nezbytných pro provedení lékařských vyšetření, které by uvedené pochybnosti vyvrátily. K tomu Nejvyšší správní soud podotýká, že podrobně popsané závěry krajského soudu (potažmo žalované) stěžovatel zpochybňuje pouze v obecné rovině. Obsah kasačních námitek a kvalita jejich odůvodnění však do značné míry předurčují obsah rozhodnutí kasačního soudu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004-54). Nejvyšší správní soud v tomto kontextu neshledal důvody, aby se k nastolené otázce podrobněji vyjadřoval.

[15] Stěžovatel dále namítá, že v jeho případě není zajištění adekvátním prostředkem, krajský soud nedostatečně posoudil možnost uložení alternativních opatření a pouze nekriticky aproboval závěry žalované.

[16] Nejvyšší správní soud v minulosti dovodil, že „zajištění cizince nesmí být automatismem, a to ani v případech, kdy nerespektoval předchozí rozhodnutí o vyhoštění. Naopak aplikace zvláštních opatření musí mít v souladu se zásadou proporcionality vždy přednost před zajištěním

cizince, kteréžto opatření, zasahující velmi citelně do ústavně zaručeného práva cizince na osobní svobodu, může být uplatněno teprve jako ultima ratio, pokud zvláštní opatření nelze vůbec uložit nebo pokud je zřejmé, že takové opatření v dané věci nemůže účinně zajistit plnění povinností cizincem, především povinnosti vycestovat z území v případě vydání rozhodnutí o správním vyhoštění“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 2. 2021, č. j. 4 Azs 284/2020-19, bod 19). Nicméně „uložení mírnějšího opatření podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců je vázáno na předpoklad, že cizinec bude schopen plnit povinnosti z něj plynoucí (subjektivní složka), a zároveň neexistuje důvodná obava, že by uložením zvláštního opatření byl ohrožen výkon správního vyhoštění (objektivní složka); nesplnění jednoho nebo druhého předpokladu je samostatným důvodem pro závěr, že nepostačuje uložit zvláštní opatření za účelem vycestování (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2016, č. j. 10 Azs 102/2016 - 56). Odpovědnost rozhodnout, zda uložené opatření splní svůj účel, leží na správním orgánu, který musí své úvahy promítnout rovněž do odůvodnění svého rozhodnutí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2012, č. j. 1 As 11/2012-74, ze dne 18. 10. 2012, č. j. 7 As 107/2012-40, nebo ze dne 7. 12. 2011, č. j. 1 As 132/2011-51).

[17] Krajský soud i žalovaná přesvědčivě zdůvodnily, proč v případě stěžovatele nepovažovaly využití mírnějších opatření za vhodnou alternativu k zajištění. V souvislosti s tím Nejvyšší správní soud poukazuje na odstavec 34 napadeného rozsudku, v němž krajský soud podrobně popsal okolnosti, které vedly žalovanou k závěru o nemožnosti uložení zvláštních opatření za účelem vycestování podle § 123b zákona o pobytu cizinců. Konkrétně se jedná o obavu, že se stěžovatel zvláštnímu opatření nepodřídí a vycestuje do Německa. Tyto skutečnosti přitom vyplývají z obsahu správního spisu, a to zejména z protokolu o podání vysvětlení ze dne 5. 11. 2021, č. j. KRPS-278862-18/ČJ-2021-010026, v němž stěžovatel uvedl, že nemá adresu, na které by se v České republice zdržoval, ani finanční prostředky na složení kauce. Na dotaz, zda je ochoten a schopen hlásit se osobně na policii odpověděl: „*Nejsem, jakmile budu propuštěn, odcestuji do Německa. Zde v České republice zůstávat nechci.*“ S ohledem na toto vyjádření je možné přisvědčit i závěru krajského soudu, že stěžovatel není ochoten spolupracovat s policií. Stěžovatel rovněž doslova uvedl, že zařízení pro zajištění cizinců v Rumunsku svévolně opustil, přičemž popřel, že by tam žádal o udělení mezinárodní ochrany. Pouhý fakt, že v Rumunsku byly stěžovateli sejmuty otisky prstů, přitom nesvědčí o tom, že požádal o udělení mezinárodní ochrany, jak prezentuje stěžovatel. Tato skutečnost ostatně nemění nic na tom, že stěžovatel podání žádosti zamlčel. Nejvyšší správní soud se tak i v tomto ohledu ztotožňuje se závěry krajského soudu.

[18] Na této skutečnosti nemůže nic změnit odkaz stěžovatele na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 5. 2020, č. j. 7 Azs 417/2019-60, na němž se snaží demonstrovat, že žalovaná měla povinnost uložit v projednávané věci zvláštní opatření, neboť stěžovatel je tzv. zranitelnou osobou. V tomto rozsudku totiž kasační soud mimo jiné konstatoval, že „*v řízení o zajištění má tedy posouzení otázky, zda je zajišťovaný cizinec zranitelnou osobou, nepochybně své místo, a to zejména s ohledem na podmínky, za jakých je tato osoba zajištěna. Touto otázkou je třeba se zabývat zejména tehdy, jedná-li se o zbavení osobní svobody cizince za situace, kdy má správní orgán k dispozici relevantní informace. Jinými slovy, je třeba odlišit situaci, kdy správní orgán rozhoduje o počátečním zbavení osobní svobody cizince v omezeném časovém prostoru od jeho zadržení a z ničeho neplyne, že by se mohlo jednat o osobu zranitelnou, od situace, kdy se původní doba zajištění dále prodlužuje a správní orgán již naopak disponuje dostatečně konkrétní*

pokračování

informací o tom, že zajišťovaná osoba může mít postavení osoby zranitelné.“. Z citované pasáže judikátu vyplývá, že jedná-li se o zranitelné osoby, má smysl uvažovat o uložení zvláštních opatření namísto zajištění, avšak to platí pouze v případech, kdy má správní orgán dostatek informací, které indikují, že se skutečně jedná o zranitelnou osobu. To však není případ stěžovatele, u něhož panovaly důvodné pochybnosti o tom, zda je skutečně nezletilý, jak tvrdí (viz výše). Jednalo se o první zajištění stěžovatele, přičemž úkolem žalované nadále bylo zjistit informace, které by mohly rozptýlit pochybnosti o věku stěžovatele. V této situaci tak bylo přistoupení k zajištění stěžovatele zcela legitimní.

[19] Jak již bylo popsáno výše, závěry krajského soudu mají oporu ve správním spisu, jehož obsahem se tento soud podrobně zabýval. Nelze přitom přisvědčit ani námitce stěžovatele ohledně porušení zásady volného hodnocení důkazů zakotvené v § 77 odst. 2 s. ř. s. Výkladem tohoto ustanovení se Nejvyšší správní soud zabýval například v rozsudku ze dne 9. 7. 2015, č. j. 1 Azs 102/2015-35, v němž konstatoval, že „[t]ato procesní úprava je faktickou transpozicí požadavku tzv. ‚plné jurisdikce‘, coby atributu práva na spravedlivý proces, dovozovaného judikaturou Evropského soudu pro lidská práva z obsahu čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy. Tento požadavek lze stručně vyjádřit tak, že soud při svém rozhodování nesmí být omezen ve skutkových otázkách jen tím, co zde nalezl správní orgán, a to ani co do rozsahu provedených důkazů, ani jejich obsahu a hodnocení ze známých hledisek závažnosti, zákonnosti a pravdivosti. Soud tedy zcela samostatně a nezávisle hodnotí správnost a úplnost skutkových zjištění učiněných správním orgánem a zjistí-li přitom skutkové či (procesně) právní fidcity, může reagovat jednak tím, že uloží správnímu orgánu jejich odstranění, nahrazení či doplnění, nebo tak učiní sám (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2007, č. j. 1 As 32/2006-99, publ. pod č. 1275/2007 Sb. NSS). Takový přístup je rovněž projevem zásady volného hodnocení důkazů. Soud musí pečlivě přihlížet ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci. Své úvahy pak musí odůvodnit v rozhodnutí [srov. § 157 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen o. s. ř.) uplatněný přiměřeně postupem dle § 64 s. ř. s.]. Soud musí zejména uvést, jaké skutečnosti má za prokázané a jaké nikoliv, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil, proč neprovedl i další důkazy, jaký učinil závěr o skutkovém stavu a jak věc posoudil po právní stránce apod.“. Popsaným požadavkům přitom krajský soud vyhověl, neboť v odůvodnění napadeného rozsudku podrobně popsal, z jakých skutkových okolností vycházel a jak je vyhodnotil, a to jednotlivě i v jejich vzájemné souvislosti.

[20] Pro úplnost se Nejvyšší správní soud vyjádří i k průtahům řízení před krajským soudem způsobeným pozdním doručením napadeného rozsudku stěžovateli, resp. jeho opatrovníkovi. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2022, č. j. 4 Azs 21/2020-55, „nedodržení lhůty k vyhotovení a doručení rozsudku vyplývající z § 54 odst. 3 s. ř. s. by mohlo v individuálních případech zakládat kárné provinění soudce, pokud by její prodloužení nebylo soudci povoleno. Nezakládalo by to však nezákonnost vydaného rozsudku.“ Je tedy zřejmé, že na základě uvedené vady nelze napadený rozsudek zrušit.

[21] S ohledem na shora uvedené skutečnosti je možné konstatovat, že krajský soud rozhodl zcela v souladu s právními předpisy a ustálenou judikaturou správních soudů, přičemž se nedopustil ani jiného hrubého pochybení, které by vyžadovalo zásah Nejvyššího správního soudu. Ten proto podle § 104a odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu

s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. zmíněné usnesení rozšířeného senátu sp. zn. 8 As 287/2020, část III. 4.). Stěžovatel v tomto řízení úspěch neměl, a proto nemá právo na náhradu svých nákladů. Z obsahu soudního spisu vyplývá, že procesně úspěšné žalované nevznikly náklady nad rámec její běžné úřední činnosti. Proto Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

[22] Krajský soud ustanovil usnesením ze dne 9. 1. 2025, č. j. 44 A 19/2021-31, stěžovateli, jehož pobyt byl neznámý, opatrovníkem advokáta Mgr. Tomáše Zvoníčka. Ustanovenému advokátovi přísluší za zastupování stěžovatele odměna a náhrada hotových výdajů, přičemž náklady zastoupení nese stát, jak vyplývá z ustanovení § 35 odst. 10 s. ř. s.). Ze soudního spisu vyplývá, že ustanovenému opatrovníkovi náleží odměna za dva úkony právní služby, a to za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravu zastoupení, je-li klientovi zástupce (zde opatrovník) ustaven soudem, a sepsání doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, dále jen „advokátní tarif“]. Za úkon právní služby Nejvyšší správní soud neuznal repliku stěžovatele, neboť ustanovený opatrovník toliko zaslal doslovný přepis doplnění kasační stížnosti s dovětkem, že nesouhlasí s názory žalované ohledně správnosti jejího rozhodnutí. Za popsané dva úkony právní služby náleží ustanovenému opatrovníkovi odměna podle § 7 ve spojení s § 9 odst. 5 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění účinném od 1. 1. 2025 [viz čl. II vyhlášky č. 258/2024 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] ve výši 4.620 Kč za každý z nich, tj. 9.240 Kč. Ke každému úkonu právní služby se přiznává náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 450 Kč, tj. celkem 900 Kč. Odměna advokáta a náhrada jeho hotových výdajů za zastupování stěžovatele v řízení o kasační stížnosti tak činí částku 10.140 Kč, která bude opatrovníkovi stěžovatele vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 26. června 2025

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu